

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. - Broj 23

Ljubljana,
2 juna
1932

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Zadaci nacionalizma današnjice

Financijska i općenita gospodarska depresija, koja je pritisla sav svet, te nije poštedela ni »obeznačene zemlje« novoga sveta — Severnu i Južnu Ameriku — danas najviše tišti države i narode Evrope, stavljajući ih na kušnju, kakove istorija ne pamti. Ove teškoće, vulgo izražavane danas pod jednim nazivom — krizom, ne ostaju samo izolovane na svome terenu, već po svojoj prirodi zahvataju i sva ostala pitanja savremenog života i u prvom redu naše svog najjačnijeg odeljka u političkoj perturbaciji svih naroda bez razlike. Nakon, skoro, od jednog i po decenija otkada je prestao svetski rat, mir među narodima sveta kao da se uopće i ne oseća. Što više, izvesni događaji, baš u poslednje vreme, pred horizont iscrpljenog, osiromašenog i obnemoglog čovečanstva, navlače oblake, koji svet napunjavu nemirom, teskobom i strepnjom. A u vrtlogu pak niza ideja, koje se time u vezi pojavljuju i niču kao posledica svih tih poremećenja u svetu, i koje se ponajčešće sukobljavu jedna s drugom, propovedajući svaka sa svog vidika i interesa način, kojim da će čovečanstvo izaći iz sadanjen haosa — sve to stvara u masama naroda jednu psihozu i raspoloženje, koje u nekoj napetosti nervoziteta neobjektivno i nekritički primaju sve što je inače kadro da izazove ne samo stanje potpune dezorijentacije, već i da pokoleba svaku veru, pa i onu u najsvetije.

Nije međutim ovo mesto, a niti smo pozvani da ispitujemo uzroke tih sadanjenih velikih problema političkih i gospodarskih zapletaja i nedaća u svetu; mi ćemo se ovde samo pozabaviti nekim čisto našim prilikama u zemlji, ali koje ipak nisu potpuno neodvisne ni od vanjskih uticaja i upliva, koje današnje vreme političkih olujina raznosi posvuda obzorjem sveta.

Kaže se, da je nacionalizam preživeo svoju epohu i da je došlo doba, u kojem treba rešavati druga, sada važnija pitanja — recimo — socijalna i gospodarska. Dobro, ali ako se ipak postavi pitanje: što je zapravo nacionalizam i što on hoće, mi bi, u jednom širem i ispravnom odgovoru, videli, da je nacionalizam pokret koji traži potpunu zaštitu svih osnovnih prava slobode i svih tečevina jednog naroda (potpuno sticanje ili očuvanje njegove stečene državne suverenosti — teritorijalno i politički, zaštitu narodnog jezika, nesmetanog kulturnog i ekonomskog razvika te vere i narodnih tradicija). Ova zaštita najosnovnijih elemenata iz kojih rezultira sloboda i samostalnost jednog naroda, zaštita i spolja i iznutra, to su težnje nacionalističkog pokreta. Ima međutim slučajeva, gde se nacionalizam, pod uplivom izvesnih prilika i događaja može i da preobrazi, izobličiti, i pode dalje u svojim težnjama, ali tim putevima on se udaljuje od svog pravog značenja i u daljnjim svojim prezimanjima, u ekstremnijem pravcu, vodi do otvorenog šovinizma. Ovakve pak ultranacionalističke težnje jednog naroda koje se uvek s interesima drugoga naroda. O ovakvom ultranacionalističkom megalomanstvu, o šovinstvu, naročito mi, imamo prilike da svakodnevno slušamo i čitamo.

Uočimo li bolje sadanje prilike u svetu, one nas upućuju, da nacionalizam i nacionalistička strujanja nikako ne gube na svome terenu. Naprotiv. Ovde međutim također ne smemo da pravu nacionalizam zamenimo s izvesnim na oko sličnim pokretima u nekim zemljama, a koji su se ponajviše silom nametnuli te se nalaze na vlasti ili pak za njom teže. Ovi pokreti političkog ekstremiteta dobivaju svaki i svoje osebnije forme: tako fašizam u Italiji, Nemačkoj i dr. s jedne, te boljševizam u Sovjetskoj Rusiji s druge strane. Svi ovi pokreti, ma da po svojoj biti i ciljevima sasna oprečni, ipak po svojim metodima, sredstvima i praksom provajdanja svojih ideja — dakle svojim ekstremima — u mnogočemu nalikuju jedan na drugoga.

I nacionalizam, kao i mnogi drugi politički pokreti, nije u svome programu strogo vezan za izvesne ukupljene forme. I on se također oblikuje i prilagođuje prema potrebama, događajima i prilikama svoje zemlje i svoga

naroda, ali jedno od česa nikada ne otpusta, to je jedinstvo naroda i države. To je dogmatički postulat nacionalističkog pokreta, njegov Vjeruju. S tom verom nacionalizam uvek i svugde najžešće pobija svaku struju, čije bi eventualno nastojanje moglo da stavi u sumnju fundamentalne osnove slobode i jedinstva države i naroda. Ne možemo ovde deliti mišljenje, koje se rado ističe, da bi nacionalizam tobože svojim sistemom zatvaranja, nekim ekskluzivizmom, bio zapreka tešnje međunarodne saradnje i uzajamne pomoći i time protiviv ideji solidarnosti, koja inače jest i treba da bude danas novi zakon za pojedinca, društvo i narode. Ali taj osećaj solidarnosti, po nacionalističkom shvatanju, treba usaditi, provesti i probuditi najpre u sebi samome, u svome društvu, u svome narodu i državi. Ne može da bude osećaj općenitog ljudskog solidarnosti, ako se nema ljubavi za svoj vlastiti narod i državu. Ljubavju i radom najpre za svoju vlastitu narodnu zajednicu doprinosi se ostvarenju ideje uspešne međunarodne saradnje i pomoći, ideje napretka čovečanstva. Čovečanstvo je najširi sustav u koji ulazi pojedinačni ljudski život. Na taj sustav, doduše, smeraju težnje socijalizma. Ali pak put do čovečanstva, do jednog općenitog ljudskog solidarnosti, vodi preko narodne sloge, a za ovu opet treba izgraditi narodnog čoveka, nacionalistu. Jer nacionalista je svečan svoje plemenske, krvne, jezične i kulturne veze sa svojim narodom. Da li smo — pitamo se sada — mi u tom pogledu izvršili svoju zadaću? Sve nas prilike upućuju, da nas na tom polju čeka još vrlo mnogo rada. Moramo, kako veli jedan naš veliki pesnik, odgovoriti nacionalistu — narodnjaku — kome je sreća i nesreća naroda njegova sreća i nesreća; koji se veseli svakom uspehu i napretku svoga naroda, i koji plače nad svakom katastrofom, koja zadesi njegov narod. Jer nacionalista se ponosi slavom svoga naroda, a bole ga njegove pogreške. I nacionalista baš, jer se živo oseća članom narodnog organizma, također i radi prema svojim sposobnostima i silama za korist celine.

Ovo su misli, koje, naročito u ovo doba, treba rećima i delom unositi u naš narod i po njima u prvom redu uzgajati našu omladinu, koja pod raznim uticajima katkada uskolbe u svom nacionalnom ravnovesju. Više ne možda ikada pre potrebno je sada u narodu buditi nacionalnu svest, učvršćivati veru u nacionalne svetinje, podizati plamen nacionalnog osećanja, stvarati vatrene rodoljube, nacionaliste — fanatike! Treba odbaciti sve predrasude i znati, da samo istinski, pročišćeni rodoljublje, rodoljublje ne reči, već osećanja i dela, najbolje i najjačnije učvršćuje i brani slobodu te u svim pravcima omogućuje pravilan i nesmetan razvitak jednog samostalnog naroda i države.

Ova naša izlaganja, na koja nas navode općenite današnje prilike, i van u svetu i kod nas u zemlji, upućuju nas, da je ponovno nadošlo vreme, kada treba povesti otvorenu borbu protiv svake nacionalne mitavosti i uspravnosti, da treba priboriti snage koje će prodrmati dušom naše nacije, da ustane i da se digne protiv bezbojnosti i beskičmenjstva našeg vremena, prilika i ljudi, koji iz zakutaka i prislonaka apatično viče, kako neki puževi doplaćuše da oblate zastavu jedinstva. I protiv svih mračnih sila, koje su vođene jezuitskom maksimom, da cilj posvećuje sredstva, mora da se digne gnev svakog istinskog nacionalnog osećanja i da ispoljskom snagom naše narodne rasnosti satre sve takove mijazme na našem nacionalnom telu.

A naše Sokolstvo, koje nacionalni uzgoj uzima za svoj uzgoj, i koje u nacionalizmu vidi neprekidni i ustrajni rad za narod, te nacionalizam smatra kao nesebično i stvarno delovanje za narodnu celinu, to naše Sokolstvo dužno je, da svojom sokolskom, fanatičkom verom uvek i svagda a naročito sada jača, podžiže i pali plamen nacionalizma — veru u naše najveće nacionalne svetinje. Jer samo preko izgrađenog Jugoslovenstva vodi put u Slovenstvo i dalje — u ideale čovečanstva.

IX svesokolski slet u Pragu

Učešće srednjoškolske omladine na sletu

U okviru sletskih priredaba i ovog puta su predviđene priredbe srednjoškolske omladine, za koju su određeni dani od 16 do 19 juna. I ove priredbe vrše se u proslavu stogodišnjice rođenja dra. Miroslava Tišara. Tehničku stranu ove priredbe organizovalo je Središnje društvo češkoslovačkih profesora u Pragu, a gospodarsku ČOS.

Za organizaciju ovih priredaba organizovan je bio poseban otek, kojemu predsedava profesor Švara, a sam otek ima sledeće pododboje: nastanbeni, za priredbe, ishranu, transport i propagandu. Telovežbu vodiće posebnim vodstvo, u kojem su: prof. Šimon kao predsednik, Roubal, Zdenjek, Hala, Horak, Začek, Sterc, Novakova, Vahtlova i Provaznikova kao članovi.

Priredbe srednjoškolske omladine namenjene su svim srednjim školama i nad njima je preuzeo protektorat sam predsednik republike br. Masarik, a počasno predstništvo ministar prosvete dr. I. Derer.

Priredbe srednjoškolske omladine počće 16 juna takmičenjima u plivanju. Daci podeljeni su u dve grupe, i to u prvu od 15 do 17 godina, a u drugu od 17 do 21 godine. Prva grupa takmiči u prsnom, lednom i slobodnom plivanju na 50 m, dok druga grupa takmiči u istoj disciplini na 100 m. Za obe skupine propisani su također i skokovi u vodu. Takmičiće se i u stafetnom plivanju 4 × 50 m. Devojke takmiče bez obzira na dobu u istim disciplinama kao i daci prve grupe te u stafetnom plivanju (prsnom) 3 × 50 m. Za takmičenja u plivanju prijavljeno je 373 daka i 206 devojaka.

Dne 17 i 18 juna održaće se takmičenja u prostim vežbama, igrama, vežbama na spravama i u tenisu. Sva ova takmičenja moraju biti završena 18 juna pre podne. Posle podne tog dana obaviće se pokusi za javno vežbanje na sletištu. Nakon pokusa formiraće se povorka, koja će pozdraviti predsednika republike i grad Prag. Povorka kreće sa sletišta na Hradčane, dalje ulicama do Tišarevog doma, gde će deputacija položiti venac pred Tišarev spomenik. Povorka će se završiti kod muzeja. Dosada je za povorku prijavljeno 17.000 daka i devojaka. Priredbe srednjoškolske omladine završiće se javnim nastupom na dan 19 juna. Proste vežbe nižeg odeljenja vežbaće 5794 daka i 2973 devojaka, dalje će izvesti posebnu tačku daci praških škola, te svoje vežbe devojke višeg odeljenja njih 3000 na broju. Učešće na sletu obećale su i neke škole iz Jugoslavije te licej iz Dižona. Ovaj nastup srednjoškolske omladine završiće se drugim izvođenjem sletске scene.

Sletske vesli

STANOVCI ZA UČESNIKE SLETA.

Stanbeni otek primaće prijave za privatne stanove samo još do 15 juna. Prijavama treba priložiti 5 Kč. Za učesnike iz Jugoslavije ovo će obaviti naš sletski odbor; za to je u prijavama i posebna rubrika.

PEVAČKO DRUŠTVO »LIRA« IZ ČIKAGA NA SLETU

S prvom ekspedicijom Čehoslovaka, koji su prošili dana stigli u Prag, stigli su i članovi pevačkog društva »Lira« iz Čikaga, koje postoji već 40 godina. Društvo je priredilo uspešni koncert u Pragu, a koncertiraće još i po nekim drugim većim mestima Češkoslovačke.

150.000 PRENOČIŠTA ZA UČESNIKE SLETA

Stanbeni otek pripremio je prenočišta za oko 150.000 učesnika, i to za češke Sokole 100.000, za inostrane Sokole 15.000, a za ostale goste, domaće i inostrane 25.000 prenočišta, dok će, kako smo već javili, hoteli sa 80% svojih soba raspolagati sami. Već danas je sve gotovo za zajedničku nastanu, i čim završe škole nastavu biće učionice preuređene u spavaonice. Spremljeno je na desetine hiljada slaničaja, pre svega za inostrane goste, dok svaki učesnik treba da ponese sobom po jedno čebe, a po mogućnosti i jastuk.

SVAKIH PET MINUTA STIŽAĆE PO JEDAN VLAK SA UČESNICIMA SLETA

Najveći željeznički promet za vreme sleta biće 2 jula na pruzi Česka Tršebova-Prag od 4 sata ujutro pa do 10 naveć, kada će, pored 74 redovita vlaka, voziti prema Pragu još 52 posebnih vlaka, dok će svi putnički vlakovi saobraćati u dva dela (dve kompozicije), što iznosi tačno dvestotine vlakova u vremenu od 18 sati, ili 11 do 12 vlakova na sat; dakle svakih pet do šest minuta stižaće po jedan vlak. Koliki će napor ovakov ogroman saobraćaj zahtevati od željezničkog osoblja, jedva se može i predstaviti.

PRAG ZA VREME SLETA MILIJONSKI GRAD.

Veliki Prag broji sada preko 800.000 stanovnika, i pošto se za vreme sleta očekuje dolazak od preko četvrt miliona posetnika i gostiju, to će za vreme sleta biti Prag milijonski grad, a što će se poznati i po njegovom saobraćaju i životu po ulicama. Gosti dolaze u Prag osim s redovitim vlakovima, koji će za vreme sleta voziti sa dve garniture, još sa 112 posebnih vlakova. Na sletišće pored tramvaja i autobusa moći će se gosti povesti i automobilima, kojih će biti oko 5000, i to uz veoma umerene cene.

SLETSKA SCENA

Novost ovogodišnje sletске scene biće recitacije hora glasnika, koji će recitativom tumačiti pojedine faze sletске scene. I za sletsku scenu upotrebiće se prenos glazbene pratnje putem radia. Usred vežbališta biće postavljen poseban podij, koji će biti u drugom delu scene pretvoren u antički žrtvenik sa dorskim stupovima, a u trećem delu scene podići će se još jedan 8 m visok stup, na kojem će stajati dva i po metara visoka figura Tišara. Taj podij, koji je dug 26, širok 16 i visok 260 m, konstruirao je arhitekt br. Driak, tvorac sletišta, a Tišarevo poprsje izradio je akademski kipar Otomar Rabl.

ULAZNICE ZA KAZALIŠNE PRETSTAVE

Ulaznice za pretstave, koje će davati pojedina kazališta za vreme sleta, treba naručiti direktno kod kazališnih blagajnica. Uprava Narodnog djivdla, Stavovskog i Vinohradskog djivdla, šalju na želju interesenata kazališne prospekte uz cenu od 1Kč. Pri porudžbi ulaznica treba tačno navesti, za koji komad, dan i mesto se ulaznica naručuje, a ujedno treba navesti i tačnu adresu. Ulaznice šalju se preporučeno.

POŠTANSKI URED NA SLETISTU

Na dane 5, 12, 18 i 19 juna poslovaće na sletištu poseban poštanski ured, koji će biti filijala poštanskog

Upute za učesnike IX svesokolskog sleta u Pragu

Svi članovi i članice, koji putuju u Prag i natrag sa sokolskom ekspedicijom, moraju imati skupni putni list, za koji ne treba plaćati austrijski vizum. Ko se pak vraća u domovinu redovitim vlakom, dakle ne posebnim kojim putuje ekspedicija, u slučaju nameru da kani puduzeti izlete po Češkoslovačkoj, ili se tamo zadržati iz bilo kojih razloga, mora da ima svoj zasebni putni list, te u ovom slučaju plaća za austrijski vizum Din 30, a putuje li preko Mađarske — za mađarski Din 20 (2 penga).

Za skupno potovanje ladom na Bratislavu ne plaća se za vizum nikakva pristojba.

Vodnici takmičarskih vrsta, suci i takmičari za takmičenja SSS, koji putuju u Prag pre (ne s ekspedicijom), mogu imati skupni putni list, ako se naime vraćaju u domovinu posebnim vlakom ekspedicije; u protivnom slučaju pak, vraćajući li se redovitim vlakom, moraju imati svaki svoj zasebni putni list, providen potrebnim vizumom odnosno države (Austrije ili Mađarske) preko koje putuju.

ureda Prag i zvaće se Poštanski ured Prag-svesokolski IX slet. Ovaj ured biće kasnije od 26 juna pa sve do 6 jula stalno otvoren, i to od 7 sati ujutro do osam sati naveć. Obavljaće sve poslove, koje vrše normalni i stalni poštanski uredi.

ZASTUPNICI VELIKIH NORDIJSKIH LISTOVA NA SLETU

Češkoslovačko ministarstvo inostranih dela primilo je obavest, da su se njegovom pozivu na učešće na IX svesokolskom sletu dosada definitivno odazvali sledeći veliki nordijski listovi, koji će na slet poslati svoje posebne izvestioce: »Stokholms Tidningen« i »Stokholms Dagblat«, koji će poslati najboljeg švedskog sportskog referenta Oskara Sedrlunda, dalje »Dagens Nihete« (Stokholm) poslaće svog redaktora Stena Sedrberga, a norveški list »Aftenposten« svog sportskog referenta Kristijana Andersona.

IZ ŠANGHAJA NA SVESOKOLSKI SLET U PRAG

Kako javljaju češke novine, stigao je u Prag iz Šanghaja zamenik starešine tamošnjeg ruskog Sokola brat V. Kočetov. Za ovaj besumnje najdalji put, koji je prevalio brat Kočetov da stigne na IX svesokolski slet u Prag, trebao je mesec dana vremena. On je iz Šanghaja putovao preko Singapura do Napulja, otkuda je produžio ravno u Prag, jer je i glavni njegov cilj da učestvuje praškom sletu i da se pobliže upozna sa Sokolstvom. Brat Kočetov zadržaće se u Pragu za celo vreme sleta, a nato će se povratiti opet u Šanghaj, gde stalno živi.

Brat Kočetov, kome je 30 godina, pripoveda, kako veliko zanimanje za Sokolstvo vlada među šanghajskom ruskom omladinom te kakvim su oduševljenjem ruski Sokoli podigli svoju vežbaonicu, koju su potpuno opremili sa svim vežbačkim spravama, većinom izrađenim vlastitim rukama. Kako je u Šanghaju teško doći do dobrih sprava, brat Kočetov je nakupovao u Pragu više sprava, koje će poneti sa sobom u Šanghaj.

Poset vežbaonice ruskog Sokola u Šanghaju, koji ima oko 120 Sokola i Sokolice, po rećima brata Kočetova, veoma je dobar. U vežbaonici se radi vrlo intenzivno, te je sam rad bio jedino prekinut za vreme bojeva između Japana i Kine, kada je uopće i sav javni život zastao za puna dva meseca. Ruski Sokol u Šanghaju sudeluje pri svim međunarodnim sportskim priredbama u Šanghaju, te nogometna i basketbalska momčad tamošnjeg ruskog Sokola jedina su slovenska društva u Šanghaju.

U Evropu došao sam, veli brat Kočetov, s velikim zanimanjem, jer sam se rodio u Habarovsku i do sada još nikada nisam bio u Evropi. Sa sokolskom idejom upoznao sam se iz knjiga i iz pripovedanja drugih, a sada pak želim da se zadujem sokolskim duhom, kojim je prožeta zemlja Tišara i Fignera.

Vodnici naraštaja, koji se vraćaju u domovinu s naraštajem, moraju imati skupni putni list.

Novac koji se uplati Savezu SKJ u Beogradu za lične potrebe u Pragu, dobije u pisarni Saveza SKJ u Pragu od našeg blagajnika naročiti župski opunomoćenci i to u protivrednosti čeških kruna, koje će onda porazdeliti u odgovarajućem iznosu onim učesnicima, koji su taj svoj iznos uplatili Savezu SKJ u dinarima.

Odlazak za Prag definitivno je određen tako, da će svi posebni vlakovi (ekspedicije) stići u Prag 2 jula do 12 časova.

Naši takmičari, članovi i članice, koji će takmičiti u višem odeljenju ČOS, moraju se uputiti na put u Prag već pre, jer takmičenje počinje već 2 jula u 7 časova ujutro. Ostali naši takmičari pak za takmičenje ČOS (za srednje i niže odeljenje) mogu da putuju posebnim vlakom ekspedicije, jer se ova takmičenja vrše 4 jula.

LOVENSKO SOKOLSTVO

Tirševa spomen-ploča u Pragu

Za vreme svojih studija Tirš je boravio je u Pragu kod svog strica na Maloj strani u Karmelitskoj ulici. Sokolsko društvo Praha III — Mala strana otkrilo je na uspomenu Tirševog boravka u Pragu na kući u spomenutoj ulici spomen-ploču s napisom, da je u godinama 1841 do 1852 u njoj stanovao dr. Miroslav Tirš kao mladić, koji je docnije dao češkoslovačkom narodu uzvišenu sokolsku misao.

Češkoslovački Sokoli nikako ne idu na olimpijadu u Los Angeles

U mnogim krugovima, pa i u sokolskim, još uvek se govori, da će češkoslovačko Sokolstvo na kraju ipak otposlati svoje takmičare na gimnastička takmičenja na olimpijadu u Los Angeles. Da to nije tako, svedoči najbolje odgovor ČOS sa sednice od 28 aprila i ponovno od 18 maja o. g. Centralnom olimpijskom odboru odnosno Češkoslovačkom olimpijskom odboru na njegovu ponovnu intervenciju, naime, da češkoslovačko Sokolstvo nikako neće učestvovati u ma kakvoj formi, ni sa vrstom, ni sa pojedincima gimnastičkim natecanjima na olimpijadi, pošto se sprema u prvom redu za svoj svesokolski slet.

Eli Bjerksten o Sokolstvu

Poznata reformatorica ženske gimnastike Eli Bjerksten (Björkstén), docentkinja za telesni uzgoj na sveučilištu u Helzinkima, glavnom gradu republike Finske i pretsednica ženskog gimnastičkog saveza Finske izjavila je nedavno o Sokolstvu sledeće: »O sokolskom pokretu i velikim nacionalnim manifestacijama, svesokolskim sletovima, uvek rado čitam i to s najvećim zanimanjem. Svesokolski sletovi, gde se sastaju na tisuće mladih i starijih, muških i ženskih a koji svojim vežbanjem pokazuju svoje zdravlje i lepotu, gipkost i snagu, uvek su divne i krasne slike veelebe sokolske misli. Da li je uopšte moguća bolja i lepša slika od pogleda na hiljade vežbača, koji su se sastali da na stadionu, suncem pozlaćenom, vežbaju svoje zajedničke proste vežbe? Dobivamo utisak, da osećamo i čujemo slozan ritam tisuća i tisuća srca, koja kucaju sva za jedan veliki uzvišeni cilj: za dragu, milu domovinu te za ujedinjeni narod. Narod, koji je kadar da izvrši takova dela kao što je sokolska misao i organizacija, i koji je u sposoban da podržava i veru i oduševljenje za ovakav slozan cilj — ovakav narod ima pred sobom jednu srećnu i častnu budućnost.«

70 godišnjica Sokola u Kolinu

U Kolinu, starom češkom gradu, osnovan je Sokol odmah posle osnutka Praškog Sokola. Ovo društvo proslavilo je svoj jubilej 29. maja svečanom akademijom u sokolnici te s otkrićem spomen-ploče na kući Moravске banke, gde je držao pre 70 godina svoju svečanu reč osnivač Sokolstva

no je Tirševim imenom. U sokolnici pak održana je na dan proslave i velika sokolska izložba iz bogate istorije društva. — Napis na ovoj ploči, u prevodu, glasi: »Sa tribine na ovom mestu govorio je prigodom osvećenja barjaka Kolinskog Sokola na dan 21. juna 1868. godine dr. Miroslav Tirš protiv Austrije i cara Franje Josipa, koji je baš toga dana boravio u Pragu, otkuda je Praški Sokol demonstrativno otišao u Kolin na veliko carevo negodovanje.«

Otvorenje letnjeg vežbališta društva Prag I

Ovo veliko i snažno praško sokolsko društvo proslavilo je prošle nedelje Tirševu stogodišnjicu rođenja otvorenjem novog, veoma podesno uređenog letnjeg vežbališta na ostrvu Veliki Benatki u sredini Vltave, a koje se po svojem ustroju može uvrstiti među najbolja vežbališta u Pragu. Vežbalište zaista nije suviše veliko, ima samo 80 m dužine i 40 m širine, ali je potpuno bez malo prašine, ograđeno drvenom pregradom, a sa dve strane omeđuje ga Vltava. Uređeno je potpuno moderno, sa svačionicama, spravama, plivalištem itd. Pored vežbališta uređeno je i igralište za decu. Ova proslava priredena je s velikim uspehom te je bila veoma posećena od strane građana i Sokola.

60 godina čuvene Kolinske Kmohove muzike

Marljivo sokolsko društvo Kolin, osnovano nekoliko meseci iza osnutka matičnog Praškog Sokola, pozvalo je 1872. godine svoje članstvo na sabiranje dobrovoljnih prilosa za ustanovljenje sokolske muzike. Već nakon nekoliko meseci glazba je počela radom pod vodstvom učitelja br. Fr. Kmoha, poznatog kompozitora marša »Lvi silou«. Od malog početnog broja braće glazbenika u toku nekoliko godina razvila se je zastalno najjača sokolska muzika, koja sada ima preko 50 članova, te koja je s neobičnim uspehom pod svojim vođom Kmohom počela saradivati ne samo kod svih sokolskih priredaba domaće župe, nego i po čitavoj Češkoj, te je posle mnogih uspeha koncertirala i prilikom sokolskih ekspedicija u Petrogradu, Varšavi, Lavovu, Beogradu, Ljubljani, Sofiji itd. Veliko značenje ove muzike nije bilo samo u tome, što je sokolska i što je bila vanredno dobra, nego baš u njenom vođi Kmohu, koji se kao kompozitor brinuo za to, da je njegova muzika svirala same češke marševe, te na koncertima skoro isključivo slovenske komade i na taj način vršila jednu veoma efikasnu propagandu za slovensku glazbu uopšte. Kmoh sam komponirao je ceo niz različitih skladba, sve na nacionalnoj osnovi, što je baš populariziralo i njega i njegovu muziku i njegovo sokolsko društvo. Posle smrti br. Kmoha vodi ovu glazbu br. Vlasak, sasvim u Kmohovim tradicijama, veoma uspešno.

Sporazum Sokolstva s Atletskom unijom ČSL

Krajem aprila o. g. postignut je između ČOS i Češkoslovačke amaterske atletske unije u Pragu međusobni sporazum za zajednički rad, koji su potpisali reprezentanti ČOS i Unije. U prvom tački utanačeno je, da Čsl. A. A. U. predstavlja centralu za laku atletiku u ČSR, a ČOS najviši forum što se tiče telesnih vežba. Unija zastupa na međunarodnom forumu laku atletiku, Sokolstvo telovežbu. Članstvo sokolskih društava može da bude učlanjeno i u lakoatletskim udruženjima i obratno, članovi A. A. Unije mogu da budu članovi sokolskih jedinica. Nikako pak nije dopušteno, da bi se jedan član u isti mah takmičio i za sokolsko društvo i za ma koji lakoatletski klub. S toga razloga ČOS počinje s registracijom svojih takmičara te im u tu svrhu izdaje posebne legitimacije. Sporazum obuhvata još i ceo niz raznih potankih utanačenja, naročito što se tiče utakmica, prava sudelovanja na njima itd. Za vodstvo celokupnog posla odrediće se posebna komisija, koju će sačinjavati zastupnici Sokolstva i Unije. Sporazum važi za dve godine te se može produžiti za isto razdoblje ako nijedna od obiju strana ne želi da ga prekine.

Razume se, da je sporazum ČOS s Unijom, dalje sa Savezom hazenaša i sa Ženskim sportskim savezom uzbudio mnogo raznih komentara, i to i sa strane sportaša kao i sa strane Sokola, a konačno i ostalog pučanstva. Svakako mora se objektivno priznati, da je češkoslovačko Sokolstvo, koje je primilo u svoj sastav ceo niz raznih

igara i svu laku atletiku, u toku od nekoliko godina postavilo sportske vežbe, izvađane u sokolskom duhu i po sokolskim principima, na mnogo čvršći temelj i osnovu, nego što su ih te vežbe imale po raznim sportskim klubovima i udruženjima, gde se je baš u zadnjim godinama osećala ne samo dekadencija čitavih disciplina na korist nekoliko više popularnih igara, već se osećao također i velik nedostatak pravih sportskih radnika.

Sokolstvo sa svojom velikom, duboko smišljenom i uređenom organizacijom, po našem shvaćanju i osećanju, jedino je kadro da podržava ne samo kontinuitet rada, nego da taj rad štoviše i probudi i proširi na sve slojeve naroda.

Tirševe igre u Pragu

Češkoslovačka amaterska atletska unija i Češkoslovenska obce sokolska priredile u Pragu u spomen 100. godišnjice rođenja dr. Miroslava Tirša u septembru velike igre pod nazivom Tirševe igre, spojene s takmičenjem Sokola i sportaša, što će biti prvi put posle sporazuma, koji su sklopili ČOS i Čsl. A. A. U., o čemu smo izvestili na drugom mestu našeg lista. Tako će svi češkoslovački telesno uzgojni napredni krugovi dostojno proslaviti uspomenu na čoveka, koji je svetuo dao sokolski telesno vaspitni sustav. U julu proslavljače Sokolstvo Tirša zajedno s čitavim narodom, a u septembru, na dan njegovog rođenja, Sokoli i sportaši na zajedničkim takmičenjima.

Poljski Sokoli proslavljaju Tirša

Pojedina poljska sokolska društva proslavila su stogodišnjicu Tirševa rođenja slično kao jugoslovenska i ostala. Tako je naročito svečana bila proslava u društvu Varšava II i u sokolskom društvu Lavov II. Ovoj potonjoj proslavi prisustvovao je i starešina poljskog Sokolstva br. Zamojski, koji je proslavu otvorio velikim govorom, u kome je naročito naglasio duboke principe sokolske misli velikog sokolskog filozofa i tvorca Sokolstva. Posle njega govorio je o Tiršu i br. dr. M. Volanči u obliku predavanja, u kojem je ocrtao njegov život i rad.

Jedna anegdota iz načelnništva ČOS

Jednu dobru anegdotu o radu u načelništvu ČOS u sadašnjoj pretsletskoj atnosferi objavio je »Vesnik Sokolski«, koju je vredno da se zabeleži. Radilo se o tome, da načelnništvo ČOS otpošalje jednog zastupnika na župski slet u D. Brat H. obratio se je na brata V. s rečima: »Molim te, brate, idi ti mesto mene na taj slet, pošto ja ne mogu, a ti si jedini iz načelnništva, koji nisi iduće nedelje još zauzet poslom.« Nato mu odgovori br. V.: »Nikako ne mogu, pošto je baš ta nedelja prva, da sam jedanput slobodan, te da mogu sa ženom i porodicom nekamo na izlet.« Brat H. će nato: »Veoma dobro! Pa uzmi sa sobom i ženu i decu u D., a narednog dana, na Duhovski ponedeljak, možeš produžiti tvoj izlet nekamo u češkoslovačku Švicu.« Posle toga brat V. ipak se primio dužnosti da zastupa ČOS na spomenutom sletu, rekavši: »Dobro, hoću, poći ćemo tamo svi!« Br. Kl. koji je bio isto prisutan tom razgovoru, primeti na to: »Čoveče, ti si baš sretan. I ja sam slobodan iduće nedelje, ali žena neće da ide nikamo sa mnom, pošto mora da vežba u vežbaonici s čunjevima.« U razgovoru upadne tada i četvrti brat E. i reče: »Što, zar tvoja žena vežba?« Nato br. Kl. odgovori: »Da, a tvoja ne?« Odgovor brata E. glasio je: »Moja žena na ovo pitanje vazda odgovori ovako: — Molim vas, otac vežba, sin vežba, kećer također, pa onda je zaista potrebno, da je barem jedno lice u porodici, koje ima još razuma!«

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 3. o. m. predaje brat dr. M. Glavinčić o temi: »Češkoslovačko-jugoslovenska saradnja«;

dne 10. o. m. predaje brat prof. Fr. Malin o temi: »Prag i praške znamenitosti«.

Predavanja održavaju se redovito svakog petka od 20 do 20.30 sati.

U Jugoslaviji su ljubljanski velesajmovi

već tako udomaćeni, da ih pozna tako reći već svako selo od Triglava do Ohridskog jezera. Tako je došla ova institucija do svoje prirodne propagande. Mnogstvo naroda, koje je posetilo Ljubljani i njezin velesajam, vratilo se kući i proširilo vesti o tome, što se tamo može da vidi i čuje. To je prouzrokovalo, da su vlakovi, iz godina u godinu dovozili sve više

posetnika. Ovogodišnji XII velesajam otvoriće se po programu 4. juna i zaključiće se 13. juna. Neka već sada svatko pazi na to, da za posetu ne zadoeni, pošto će ovogodišnji velesajam biti vrlo bogato snabdeven. S velikim zadovoljstvom možemo javiti, da su za ovogodišnji velesajam, sva izložbena mesta već zaposednuta. Neće biti ni jedne profesije ni jednog pojedinca, koji ne bi na velesajmu došli na svoj račun. Biće sabrano sve što može interesovati našeg čoveka. Možemo zamisliti, što ovaka očigledna nauka i ovakav neposredni doicaj s izložbenim predmetima znače za puzetnost pojedinca. Naročito je dobro što se ovogodišnji velesajam održava još za vreme trajanja školske godine. Tako će školskoj mladeži biti data mogućnost da poseti velesajam, i da od stručnih učitelja dobije potrebno tumačenje. S druge strane opet može svatko baš na velesajmu da najjeftinije nabavi sve što mu treba, direktno od producenta.

Izbirno takmičenje pojedinaca i vrsta za slovensko prvenstvo

U subotu i u nedelju 29. pr. m. priredilo je načelnništvo Saveza SKJ u Ljubljani izbirno takmičenje pojedinaca i vrsta, koje će se takmičiti na sletu u Pragu za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva.

Za takmičenje pojedinaca za slovensko prvenstvo prijavilo se je 5 braće. Svoje učesće otklonila su braća Primožič i Štukelj pismeno, a tik pred samim takmičenjem odustao je i brat Stefanovič iz Novog Sada, dok su takmičenja završila braća Pristov iz Jelenice i Boltžar iz Zagreba II. Takmičenje za prvenstvo pojedinaca SSS obuhvatalo je obavezu i slobodnu vežbu na ručama, preči, krugovima, konju, obavezu i slobodnu prostu vežbu, bacanje kugle, skokove, trčanje, penjanje, preskok preko konja i skokove s palicom. Konačni rezultat je bio: br. Pristov 1284 točke, a br. Boltžar 908 tačaka.

Za takmičenje vrsta prijavilo se je 24 braće, od kojih je pred takmičenjem otpustilo 3, tako da je na takmičenju bio prisutan 21 brat, ali su također i od tih dvojica među takmičenjem otpustila. Isto tako je i takmičenje za sastav savezne vrste obuhvatalo pored sprava još i sledeće grane iz lakoatletike: skok u daljinu, trčanje na 100 m, bacanje diska, penjanje i plivanje.

Takmičenja je vodio zamenik saveznog načelnika br. Miroslav Ambrožič, kojemu je stao uz bok zbor sudaca. Takmičenje, koje je trajalo u subotu posle podne i u nedelju ceo dan, pokazalo je sledeće uspehe: 1. Br. Grilec, Celje, 89.46%, 2. Zupančič Neli, Ljubljanski Sokol, 86.34%, 3. inž. Kajetan Kavčič, Ljubljanski Sokol, 76.49%, 4. Perdan Vinko, Beograd, 76%, 5. Lapajne, Maribor-matica, 72.32%, 6. Sket, Sokol I Tabor, 7. Ivančević, Sombor, 72.16%, 8. Borko, Ljubljanski Sokol, 71.13%, 9. Vadnav, Ljubljanski Sokol, 69.67%, 10. Strnad, Domžale, 68.54%, 11. Flego, Ljubljanski Sokol, 66.76%, 12. Bizjak, Trbovlje, 66.49%, 13. Lesjak, Celje, 64.70%, 14. Frelih, Sokol II, 63.57%, 15. Gala, Mari-

Željeznički popusti za slet u Pragu

Na IX svesokolski slet u Pragu očekuje se poset od kojih 800.000 ljudi, pretežno dakako iz Češkoslovačke, ali će tom prigodom doći u Prag i gosti malone iz svih država celog sveta. Uz sokolske učesnike sleta doći će u Prag i nesokolska publika, pa takvi gosti, ako predodče iskaznicu Sokolske izložbe, imajuće popust na voznim cenama češkoslovačkih željeznica od 33% na polasku i povratku, a na jugoslovenskim željeznicama od 50% samo na povratku. Sokolska će izložba biti vrlo zanimiva te će na istoj učestvovati i jugoslovenski Sokol. Izložba traje od 18. juna do 10. jula o. g., a njezini posetnici mogu se okoristiti popustom na željeznicama u razdoblju od 14. juna do 14. jula o. g. Izkaznica je sokolske izložbe ujedno i ulaznica u izložbu te se može nabaviti za 30 dinara kod Češkoslovačkog Poslanstva, kod Češkoslovačkih konzulata i kod svih jugoslovenskih zastupnika Praškog velikog sajma.

Javni nastup Prednjačke škole za članove Saveza SKJ u Mariboru

Nakon četiri i po mesečnog boravka u Saveznoj prednjačkoj školi u Mariboru, prirediće polaznici škole dne 11. juna popodne na letnjem vežbalištu Sokolskog društva Maribor-matice javni nastup, na kome će pokazati deo rezultata svog truda i napora u sokolskom radu.

Savezna prednjačka škola, za članove u Mariboru, a za članice u Ljubljani, najveća je institucija za uzgoj sokolskih prednjaka u jugoslovenskom Sokolstvu. Uvereni smo stoga, da će polaznici ove škole u Mariboru tim svojim nastupom opravdati sve nade, koje se od njih očekuju kao od budućih pionira sokolskog rada i uzgoja po našim jedinicama.

Neka ne bude Sokola kao ni prijatelja Sokolstva, a da ne bi posetili ovaj javni nastup.

III sednica izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana 27 i 28. maja 1932 u Beogradu

Pošto se konstatovalo da su svi zaključci prošle sednice izvršeni to se zapisnik jednoglasno overava.

Prelazi se na dnevni red.

Ekonom Saveza brat Branko Živković izveštava o redovnom budžetu Saveza, kao i o pravilniku o njegovom utrošku.

U vezi s time donajaju se potrebni zaključci, pa se određuju braća Bajželj, Brozović i Živković, da lično sa ministrom za fizičko vaspitanje urede sve što je u vezi sa budžetom.

U nastavku referata brata ekonomskog zaključuje se:

Molbi Saveznog prosvetnog odbora, da mu se dade stalna akontacija unutar sume određenog budžeta, uvažuje se u toliko, da će se toj molbi udovoljiti čim Savez primi budžetom odobrene kredite. No akontacija moći će se davati samo srazmerno prema primljenim sumama.

Načelnništvo Saveza moli da se ženi saveznoga prednjaka brata Bana sestri Jelici Vukmir koja prati svog supruga po svim župskim tečajevima i onde aktivno radi dozvoli naplata putnih troškova. — Prima se.

Predloge župe Mostar, da se proglasi obligatnim, da sve sokolske jedinice imaju da ulažu svoj novac isključivo na uložne knjižice kod poštanskih štedionica ne može se udovoljiti, već

se svakome prepušta da postupi onako, kako drži da je najbolje i najsigurnije.

Predlog saveznog prosvetnog odbora, da se udeli stipendij braći Adolifu Štefanu i Momiru Sinobadu za polazak prosvetne škole ČOS u principu prima se, ali efektivna isplata moći će uslediti tek onda kad Savez primi potrebne kredite na račun svoga budžeta.

Predlog prosvetnog odbora Saveza za održanje tečaja za pozorište ljeta prima se u principu.

Predlog prosvetnog odbora Saveza za održavanje osmonegrednog prosvetnog tečaja za koji je potreban kredit od 25000 Din usvaja se u principu, ali sa rezervom, da se taj tečaj održi tek onda kada budu za nj osigurana potrebna sredstva.

Molbi Sokolskog društva Pisarovina za podeljenje novčane pomoći u svrhu sanacije sokolskog doma ne može se udovoljiti usled nedostatka potrebnih novčanih sredstava.

Pošto je time bio izveštaj brata ekonomskog završen, brat blagajnik Momčilo Branovački podnaša izveštaj o poslovanju savezne blagajne za mesec april o. g., koji se prima u celosti.

Tajnik brat Brozović podnaša iscrpiv referat o radu sletškoga odbora, kao i o svima pripravama u vezi s polaskom na slet, boravkom u Pragu i aranžiranjem sokolske izložbe.

U svome izveštaju naročito podvlači, da je u celosti prihvaćena ponudba »Putnika« gledi sokolskih transporta u Prag i natrag. U glavnome

dr. Tirš prilikom razvika zastave kolinskoga Sokola. Govor Tirša bio je za ono doba veoma oštar i protuavstrijski, to s razloga, pošto je baš onih dana boravio u Pragu austrijski car. Članstvo Praškog Sokola s Tiršem na čelu otišlo je stoga demonstrativno iz Praga da prisustvuje razviku barjaka Sokola u Kolinu. Sadašnja jubilarna svečanost zaključena je javnom vežbom moćnog kolinskog društva. Ovom prilikom i društveno vežbalište nazva-

go. Vaje so bile izvajane prilično dobro, vendar je bilo pri nekaterih telovadnih opaziti, da jim manjka še precej, kar je posledica nerednega posejanja telovadbe. Prireditelj samo je posetilo za Zgornjo Šiško rekordno število občinstva in so bili vsi sedeži kljub visokemu datumu zasedeni. Župno upravo je zastopal prvi podstarešina br. Milko Krapež a tudi sosednja bratska društva so bila zastopana po delegatih, dočim je g. komandanta divizije zastopal art. polkovnik br. Ljuba Novaković. Z moralnim in finančnim uspehom je društvo lahko zadovoljno, telovadecem pa bodi nastop pobuda za intenzivnejše in rednejše delo v telovadnici.

SOKOLSKO DRUŠTVO LITJA.

Brat mg. ph. Hinko Brilli — 60 letnik.

Dne 5. junija 1872. se je rodil v Karlovcu naš jubilar br. Hinko kot sin odlične meščanske rodbine. Že v mladeniških letih se je v njem vzbudila iskrena in trdna narodna zavest in bil je z dušo in srcem prišast naprednega

Brat Mr. ph. Hinko Brilli

pokreta v svoji ožji domovini. Po končani gimnaziji se je naš jubilar posvetil farmacevtskim študijem, katere je dokončal v Zagrebu in kot mladi magister prišel je v našo belo Ljubljano, kjer je vršil lekarniško prakso v staroznani lekarni Trnkoczi, nakar se je preselil v Litijo, kjer je otvoril svojo lastno lekarno. Skozi vso dobo 27 let, kar prebiva v Litiji se živo udeležuje v nacionalnem življenju tega lepega našega zasavskega trga in je naravno bil tudi vedno v prvih vrstah tamšnjega Sokola v raznih funkcijah. Vsem nacionalnim društvom je bil vedno tudi pravi dobrotvor po onem znanem reku »Naj ne ve levica, kar da desnica«, predvsem sokolsko društvo v Litiji ima v njem velikega podpornika in dobrotnika. Tudi sicer je naš jubilar znan kot dobričina, čigar gostoljubna vrata so vedno odprta tudi siromakom.

K njegovi šestdesetletnici se z vso iskrenostjo pridružuje tudi Sokolstvo številnim čestitkam njegovih mnogobrojnih prijateljev z iskreno željo, da nam še dolgo let druguje in sodeluje v vsakem oziru, predvsem pa v vrstah naše velike organizacije sivih Sokolov. Zdravo!

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO MARIBOR I.

Naše Sokolsko društvo je kulturno središče mariborskega V. okraja. Razen sokolske in širše narodne vzgoje skrbi društvo za prosveto. V pretežno delavskem okraju, odkoder narod ne obiskuje Narodnega gledališča, je Sokol Maribor I. tisti center, kjer dramatski odsek prireja, tudi pri nekaterih ostalih bratskih društvih, stalno nacionalne in ostale dramske prireditve. Tako proslavimo vsak narodni praznik.

Za vzgojo dece skrbi v zimski sezoni lutkovni odsek, ki je na novem odru to zimo priredil 18 lutkovnih predstav.

Društvo je v tekočem letu priredilo akademijo 5. marca in javen telovadni nastop 22. maja. Oboje je bila revija naših sokolskih moči. Akademija je bila zelo pestra in je vsebovala 9 točk sporeda. Večina točk je bila posvečena stoletnici rojstva velikega Tyrša, o katerem je uvodoma govoril starosta brat prof. Kenda. Akademijo so naslednji dan ponovili.

Javen telovadni nastop pa je bil 22. maja kot prvi letošnji nastop v župi. Telovadci so z nastopom lahko zadovoljni. Za velik trud so želi obilo odobravanja od strani občinstva, med katerim so bili odlični gostje kot: komandant mesta gen. Hadič, oba sreska načelnika, mestni župan dr. Lipold in

zastopniki župe. Razen podčastniške inž. šole, ki je sodelovala s skupinskimi vajami, je bilo navzoče vojaštvo mariborske garnizije s celim častniškim zborom.

V nedeljo 5. junija se bodo vršili prednjaški društveni izpiti. Polagajo jih člani prednjaškega zbora, ki so obiskovali vadiateljski tečaj, vršec se vso zimo pod vodstvom načelnika brata Cilenska.

V tekočem letu še čaka društvo Maribor I veliko delo, namreč ureditev letnega telovadišča, ki bo ca 8000 m² veliko. Zemljišče za telovadišče nam je dala za dobo 20 let v najem mestna občina mariborska in bomo zgradili telovadišče, da se bo društvo še svobodneje gibalo, kar je do zdaj oteženo, ker smo gostje inž. podčastniške šole. Sicer pa gre velika zasluga za naš dosedanji razvoj komandantu šole bratu pukovniku Putnikoviču, ki nam je dal na razpolago potrebne prostore.

Na telovadišču članstvo in naraščaj pridno delajo. Vpeljan je prostovoljni kuluk, ki ga je vse članstvo na sestanku v svrhu ureditve letnega telovadišča, sprejelo. Otvoritev telovadišča, ki bo največje v župi, je predvidena v mesecu avgustu in bo združena z zopetnim telovadnim nastopom.

Takrat se bo lahko preko sokolske telovadnice pospeševala in sejala med prebivalstvo V. okraja, ki je do nedavna v narodni mladenosti nemškutarilo, narodna zavest Jugoslovenstva in v našo delavsko mladino bo prodirala sokolska misel. K temu bodo tudi pripomogli številni izleti, ki jih društvo prireja z vsemi oddelki.

Župa Mostar

SOKOLSKO DRUŠTVO AVTOVAC

Udaranje kamena temeljca prvom sokolskom domu u Hercegovini.

U Avtovcu udaren je na durdevdan kamen temeljac prvom sokolskom domu u Hercegovini.

Ova, zaista retka svečanost, izvršena je u prisustvu predstavnika državne vlasti, vojske, crkve, kulturno-prosvetnih i nacionalnih ustanova, građanstva i naroda ovoga kraja. Po rednih svečanostima činu prisustvovali su poznati narodni borac g. Vasilj Grdić, narodni poslanik, izaslanik Sokolske župe Mostar i gatačko Sokolsko društvo sa svojim četama, kao i čete avtovačkog društva sa zastavama, što je ovoj svečanosti davalo naročito izgleda i lepote.

Za Avtovca i čitavi ovaj kraj bio je to jedan od najznačajnijih događaja. To je bio dan pobjede sokolske, dan vaskrsa sokolskog i dan narodnog preporoda, što je sve našlo najboljeg izraza u odlučnosti, veri, snazi, ljubavi i slozi naroda ovog najčišćeg i najpatriotskijeg kraja naše otadžbine. — Na istome mestu, gde su se nekad sastajali naši stari i dogovarali, kako će braniti čast i obraz svoj od ugnjetaca i dušmana, danas se podiže velebni sokolski dom. U njemu će se okupljati Sokoli, koji podižu sokolski ustanak za dobro i napredak svoga naroda, za kulturnu i ekonomsku pobjedu njegovu koga je pokrenuo vođa hercegovačkih Sokola brat Čedo Milić.

Durdevdanski uranak Sokola ovoga kraja bio je istinska manifestacija njihove snage i ljubavi, kojom su zadobijeni u svom radu, a udaranjem kamena temeljca prvom sokolskom domu u Hercegovini krunisana je jedna žilava i narodna borba prekaljenih sokolskih vođa i Sokola između kojih vidno iskače ime predstavnika građevinskog odbora pukovnika brata Božidara Savkovića, čija je zamisao i stvarno delo ovaj sokolski dom.

Osvetljenje kamena temeljca otpočelo je tačno u 7 sati izjutra od strane sveštenika avtovačkog g. Špira Starovića i hode g. Kurtspahića, koji su nakon osvetljenja, u prigodnom govoru prikazali značaj podizanja doma i njegovu ulogu u vaspitanju i snaženju naših naraštaja. Po svršenom obredu sveštenika govorio je brat Savković i pozvao Sokole, da ustupaju na izgradnju naše države i da većito gaje istinsku ljubav i privrženost prema otadžbini i Kralju. Zatim je pročitao povelju doma i postavio u kamen temeljac, što su narod i Sokoli oduševljeno pozdravili. Nakon toga brat Savković čita depeše upućene: Kralju, Kr. Vis. Prestolonasledniku Petru, Ministru za fizičko vaspitanje bratu Draganu Kraljeviću, Banu g. Urošu Kruću, bratu Ganglu i generalu g. Maksimoviću na Cetinje, a koje su popraćene burnim klicanjem.

Posle toga održao je jezgrovit govor brat Risto Grdić, tajnik gatačkog Sokolskog društva o značaju dur-

dev-uranka i osvetljenja kamena temeljca sokolskog doma u Avtovcu koji je ostavio snažan utisak na sve prisutne.

Iza govora brata Grdića, održao je govor brat dr. Mile Dokić, izaslanik Sokolske župe Mostar, koji u svojem govoru veliča sokolsku ideju, koja je pala na tako plodno tlo među ovim narodom, divi se patriotizmu i čvrstoj volji ovdašnjeg Sokolstva, kojemu je pred očima samo dobrobit i napredak svoga naroda.

Govori nadalje o zadacima i svrsi sokolskih domova u našem narodu, te završava svoj govor lepicima rečima:

»Sokoli napred za dobro naroda!«

Govor brata dr. Dokića popraćen je velikim oduševljenjem. Još su govorili narodni poslanik Vasilj Grdić, sreski načelnik brat Četko Dedić, starešina Sokolskog društva Avtovac, brat Mitar Maljević, gosp. Silvije Bogić, apotekar iz Knina i predstnik avtovačke opštine brat Risto Durić, — te je prvi deo svečanosti završen vrlo uspešom deklamacijom učenice K. Zimović: »Dizanje sokolskog doma«.

Posle ovoga, a nakon kraćeg odмора, nastala je utakmica seoskih Sokola u skakanju, trčanju, bacanju kamena i drugo. — Održane su također proste vežbe članova i podmlatka avtovačkoga društva.

Sokolsko društvo Avtovac sa svojim četama priredilo je vrlo uspešno izložbu ručnih radova, koju je otvorio vredni starešina društva brat Maljević. Pohvalno je istaći, da su na ovoj izložbi prikazani ručni radovi seoskih Sokola kojima se svako divio. Naročito su se isticala mašine za pređu, oputu, stolice, grablje, vile, duvanske kutije, preslice i drugo, ali ponajviše interesovanja pobudila je drvena patent pljuvaonica, koja se zatvara i otvara pritiskom noge. Hercegovina sa svojim Sokolovima ponosna je, jer svesno i istinski služi idealima Sokolstva, svome narodu i junačkome Kralju. — Đorđe Tilimbat.

SOKOLSKO DRUŠTVO BLATO (KORČULA)

Dne 15-5 priredilo je naše društvo, uz učešće svih mesnih društava, durdevdanski uranak, na kojem su uzeli učešća sve društvene kategorije. Uranku su prisustvovala i okolna društva. Iza izmenjenih pozdravnih govora održao je tajnik PO matičnog društva br. Vigna predavanje o značenju tog istorijskog dana, koje je saslušano s osobitom pažnjom. Zatim nastaje sviranje, pevanje i igra, a mladi se naraštaji nateču u lepim igrama i vežbama. Nakon tog skupnog veselja vratili su se naši članovi svojim domovima, okičeni zelenilom i pevajući sokolske i nacionalne pesme. I ovaj uranak doprineo je mnogo našoj sokolskoj ideji i bratskom zajedničkom radu s ostalim društvima našeg lepog ostrva.

NATEČAJ

Sokolsko društvo Peč raspisuje za kapelnika sokolske muzike u Peči. Primadležnosti kapelniku za ovu godinu određene su na 1200 dinara mesečno sa pravom na postotak koji kapelniku pripada po Pravilima od zarađe. Ponude sa potrebnim dokumentima i propisnom taksom podneti odmah upravi društva.

Župa Niš

ŽUPSKI SLET

Slet sokolske župe Niš, održać se ove godine u Nišu, 11 i 12. juna. U početku je slet bio određen za 3—5 VI, ali kako je za 5-VI određen u celoj državi školski gimnastički javni čas, slet je morao biti odložen za 8 dana.

Za ovogodišnji župski slet, koji treba da bude velika smotra pre odlaska u Prag, čine se već uveliko pripreme. Očekuje se da će ovogodišnji slet nadmašiti sve dosadnje, nar. po broju učesnika, u koliko više, što je u toku pr. godine naglo porastao broj sokolskih jedinica u župi, a naročito sokol. četa. Ovo će biti prilika da se pokaže, da sve one stvarno žive i napreduju i da ne postaje samo kako se to kaže, na hartiji, kao i da se vidi njihova tehnička sprema, sokolski duh, svest i disciplina, što se najbolje kvalifikuje u ovakvim prilikama.

Program je sledeći:

11 VI dolazak, doček i smeštanje učesnika, uveče sokolska akademija; 12 VI od 4 časa utakmice u 6 časova probe na sletištu (Trkalište Kola jahača) u 10-30 časova polazak povorke i pozdrav gradu pred Opštinom;

U 12 časova osvetenje župske naraštajske zastave u sokolnici (poklon br. Andona Andonovića, trgovca iz Niša);

U 16 časova javni čas na sletištu, zatim razlaz i ispraćaj učesnika.

Župa Osijek

IZ UPRAVE ŽUPE

Sednica izvršnog odbora, održana 27 aprila o. g. (prisutni: Petrović, Retl, ing. Kvapil, Stanetti, Čič, Miler, Beara, Fišer, Komadina, Urban), stvorila je sledeće važnije zaključke: Imenuje se uprave: društva Batina sa starešinom Živić Adamom, prosvetarom Ivanković Milošem i načelnikom Sturman Vinkom; društva Brodski Varoš sa starešinom Lovreček Dragutinom, prosvetarom Gabrijele Stjepanom i načelnikom Tot Ivanom; Kaptol sa starešinom Klarić Vinkom, prosvetarom Požar Jindrom i načelnikom Linhard Ivanom; čete Draž-Gajić (društva Darda) sa starešinom Zlatarić Jerkom, prosvetarom Lučić Ivom i načelnikom Šajdl Vojislavom; četa Torjanci (društva Valpovo) sa starešinom Maršić Stipom, prosvetarom Stiler Marijom i načelnikom Poljak Milanom; četa Bar. Petrovo selo (društva Petrovac) sa starešinom i prosvetarom Dostal Josipom i načelnikom Kelnar Belom; društva Knežvo sa starešinom Dragović dr. Petrom, prosvetarom Radičević Milanom i načelnikom Čurčibašić Rikardom; društva Orlovac sa starešinom Parapatić mr ph Karlom, Benković Josipom i načelnikom Ostoić Stjepanom; društva Otok sa starešinom Sokčević Stankom, prosvetarom Jelenčić ing Vladislavom i načelnikom Knežević Andrijom; društva Požeški Brestovac sa starešinom Petrović Markom, prosvetarom Šajdl Franjom i načelnikom Rodić Josipom; društva Tovarnik sa starešinom Momidović Trifunom, prosvetarom Štimac Josipom i načelnikom Lovrić Martinom; društva Velika Kopanica sa starešinom Greguričević Petrom, prosvetarom Živković Andrijom i načelnikom Vranić Ivanom; društva Voćin sa starešinom Brkljačić dr. Antom, prosvetarom Milivojević Dušanom i načelnikom Hrašt Adolfom. Prima se na znanje izveštaj načelnika o pregledu rada Sok. okružja ove župe.

Prima se na znanje imenovanje okružnih načelnika ove župe, potvrđeno po načelstvu SSKJ i to: Okružje Donji Miholjac: Načelnik Glasner Dragutin, I zamenik Abramčić Ivica, II zamenik Fekete Josip; Okružje Đakovo: načelnik Kraljević Pavle; Okružje Našice: načelnik Mogorović Matko, I zamenik Majer Dragutin, II zamenik Bifl Dragutin, načelnica Kostić Živana; Okružje Osijek: načelnik Šafarž Jardo, I zamenik Srb Vlado, II zamenik Slepčević Branimir, načelnica Sila Maca;

IZ SOKOLSKOG OKRUŽJA NAŠICE

Gotovo sva su društva u sokolskom okružju Našice osim onoga u Našicama novijeg datuma, osnovana većinom posle stupanja na snagu zakona o osnivanju Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Koliko god nas raduje porast naše velike sokolske obitelji, toliko nas i zabrinjuje činjenica, hoće li naše Sokolstvo usled prevelikog priliva novog članstva uspeti, odgoj odraslog članstva uputiti ispravnim putem k našim sokolskim idejama.

Najbolji su zalog za uspešan rad u sokolskim društvima dobri društveni prednjaci, a baš tih ima vrlo malen broj u našem okružju.

Ta okolnost ponukala je Načel-

Okružje Podravska Slatina: načelnik Radinović Đoko, I zamenik Avirović Radivoj, načelnica Barovac Anka;

Okružje Slavonski Brod: načelnik Dequal Dragutin, I zamenik Siber Andrija;

Okružje Slavonska Požega: načelnik Pavlović Petar, I zamenik Blažek Ivan, II zamenik Ričko Juraj, načelnica Obradović Nana;

Okružje Vinkovci: načelnik Barbalčić Ante, I zamenik Živić Petar, II zamenik Bišof Dragutin;

Okružje Vukovar: načelnik Šijanović Andrija, I zamenik Spajić Svetislav.

Sednica Izvršnog odbora od 4 maja o. g. (prisutni: Petrović Vukić, Stjepanov, ing. Kvapil, Babić, Stanetti, Čič, Miler, Beara, Višnjić, dr. Nevidal, Oklobdžija) stvorila je sledeće važnije zaključke: Imenuje se uprava društva Radovanci sa starešinom Solić Ivanom, prosvetarom Kopljarević Šimon i načelnikom Petrinčić Matom.

Imenuje se uprava društva Velika sa starešinom Kajan Leopoldom, prosvetarom Brdarić Kazimirom i načelnikom Verčon Dragutinom na čelu. Imenuje se uprava čete Budrović (društva Đakovo) sa starešinom Bošnjak Nikolom, prosvetarom Latković Milanom i načelnikom Jović Ivanom. Imenuje se uprava čete Hum (društva Voćin) sa starešinom Benčina Petrom, prosvetarom Božić Jelicom i načelnikom Savić Vidom na čelu. Imenuje se uprava čete Stari Mikanović (društva Vinkovci) sa starešinom Tomljenović Antonom, prosvetarom Rojko Tererzijom i načelnikom Knežević Vinkom. Određuje se likvidacija čete Nova Bukovica (društva Podravska Slatina).

ništvo župe i okružja, da u našem okružju pristupe otvaranju okružnog prednjačkog tečaja, koji je nakon potrebnih predradnja otvoren 3 aprila 1932 i trajao sve do 10 aprila 1932.

Društva su se u priličnoj meri odazvala pozivu okružnog načelnika i poslala u tečaj 22 člana. Broj polaznika najbolji je dokaz, da je ispravno shvaćena važna uloga prednjaka kod sokolskog odgoja i u upravama naših mladih, novo osnovanih sokolskih društava i četa.

Polaznici tečaja pokazivali su živ interes za sve predmete, koji su se predavali u tom tečaju, a disciplina njihova bila je kroz sve vreme trajanja tečaja na uzornoj visini.

Obzirom na okolnost, da je to prvi tečaj ovakove vrsti u našem okru-

Nastavnici i učesnici okružnog prednjačkog tečaja u Našicama od 3—10 aprila o. g.

„Udžbenik češkog jezika“ i „Češoslovačka i Češoslovaci“

od prof. Fr. Malina, dve su najpotrebnije knjige za svakoga, koji će učestvovati IX svesokolskom sletu u Pragu. Naručuju se uz cenu od Din 15— po komadu kod Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani — Narodni dom

žu, moramo smatrati postignuti uspeh prilično dobrim, jer je 5 tečajaca ocenjeno sa »odličnim«, 10 tečajaca sa »pohvalnim«, a 7 tečajaca sa »dovoljnom« ocenom.

Po zanimanju bilo je 16 pripadnika raznih obrtničkih zvanja, a samo 4 zemljoradnika i 2 radnika.

Razmerno malen broj zemljoradnika polaznika tečaja pokazuje, da je potrebno još vrlo mnogo propagande među seljaštvom, kako bi se i taj po broju najveći i najvažniji deo našega naroda priveo u kolo velike sokolske porodice.

Nastavnici u tečaju bili su braća Drag. Glasner, Franjo Babić, Matko Mogorović, Pero Rohr, Dragutin i Antun Majer, Franjo Novak i Evgenije Veček.

Zahvaljujući zauzimaju brata starešine domaćeg društva, polaznici tečaja imali su kroz celo vreme trajanja tečaja skupni besplatni stan u kući, koju je u tu svrhu upravi tečaja otstupilo poduzeće »Krdija« u Našicama, na čemu joj se uprava tečaja zajedno sa polaznicima i ovim putem zahvaljuje.

Nadamo se, da će polaznici tečaja biti potpora sokolskom uzgoju u svim društvima.

U novije vreme pretvorena je četa u Budimcima u društvo. Pozorišni otek društva u Budimcima pokazuje osobito živu delatnost.

Ove zime sa uspehom davao je taj otek »Hajduk Stanka« u Čepinu, Našicama, Budimcima i Orahovici, prema uspehu dramatizaciji istoimenog romana Janka Veselinovića, a koju je dramatizaciju izveo brat prosvetar toga društva učitelj Đorđe Radosavljević, koji je ujedno i pročelnik pozorišnog oteka. Bude li uspeo u tom društvu nadomestiti manjak prednjaka, ono će proraditi sa uspehom na širenju sokolske misli u tom kraju.

Sokolska četa u Donjoj Motičini održala je u roku od dva meseca dva sokolska posela, koja su moralno i materijalno uspešna.

Kako su u toj četi tri nova prednjaka apsolutno osmađevnog tečaja, nadamo se, da će i ta četa sa uspehom proraditi tokom ove godine.

U Čačincima osnovano je novo Sokolstvo društvo baš ovih dana, u čiju upravu i načelnika, koji pokazuje mnogo volje za uspešan rad, polažemo mnogo nade.

U ostalim društvima i četama razvija se rad u znaku priprema za IX svesokolski slet u Pragu.

Župa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO NOVO MESTO.

V okrilju Sokolskega društva Novo mesto so 3 kmetske sokolske čete v Beli cerkvi, Šmarjeti in Smihelu, ki so bile osnovane lanske leto. Prva od njih se je zganila kmetska sokolska četa v Beli cerkvi, ki je imela svoj dan 22. maja 1932.

Sokolsko društvo Novo mesto je je prišlo na pomoč svoji varovanki z vso svojo sokolsko družino; deco, naraščajem, člani in članicami. Članov in članic bi bilo lahko več, da se niso razlezli na vse strani kakor sveto pisemski svatje po svojih opravilih. Marsikdo je šel rajše za kratkočasjem, kakor za resnim sokolskim delom. Kadarkliče sokolska dolžnost, bi se morali vsi odzvati. To vendar ni preveč, ako poklonim Sokolstvu eno nedeljo.

Videli smo tudi brate in sestre iz Št. Jerneja, Šmarjete in Škocijana, pa tudi ti kraji bi bili morali bolj pritegniti, kakor so, toda žal je toliko mladosti po Sloveniji!

Kmetska sokolska četa Bela cerkev se je dobro odrezala. Pomisliti je treba, da je obdana od sovražnikov, nasprotnikov in nezavednecev in da ima malo pomagačev.

Deca in naraštaj sta se prav lepo izkazala. Upanje je, da bo sokolska žetev kdaj v Beli cerkvi prav obilna. Saj sta tam dva vneta sokola br. Colja in Vidmar.

Poleg domačinov so vadili vsi oddelki novomeškega društva. Nekatere točke so bile prav dobre, ali za novomeško društvo je vse to še vse premalo. To društvo bi samo lahko postavilo nekaj sto telovadcev, ako bi ne bilo takšne zaspanosti.

Po telovadbi je zelo lepo nagovoril zbrane starosta Sokolskega društva Novo mesto.

ZUPNI ZLET.

Se samo nekaj malega dni nas loči od zleta Sokolske župe Novo mesto, ki bo dne 12. junija v Novem mestu.

Sokolsko društvo Novo mesto je že končalo vse priprave in razpošilja prijave in lepake. Tudi župna društva se prav živahno gibljejo tako, da je pričakovati, da bo zlet novomeške sokolske župe velik praznik za vso Dolenjsko. Skrb nas vseh mora biti, da se pokažemo v kar največjem številu in kar najbolje pripravljeno. Vse sosodne župe bodo poslale svoje zastopnike. Tem pokažimo, da si tudi mi prizadevamo, da se posokoli v kratkem tudi Dolenjska.

Vse kaže, da bo Sokolstvo potrebno bolj, kakor kdaj prej.

Na zletu Sokolske župe Novo mesto se bomo porazgovorili o svojih nalogah in dolžnostih, se vneli za sokolske vzore in si obljubili zvestobo do zmage. Res, da nas pritiska pomankanje in da nekateri ne zmorejo najpotrebnejšega. Ali vse to nas ne sme odvratiti, da bi ne šli tja, kamor nas kliče sokolska dolžnost in skrb za blagor države.

Zato bratje in sestre na zlet novomeške Sokolske župe Novo mesto dne 12. junija 1932!

Župa Split

POLOŽILI DRUŠTVENI PREDNJAČKI ISPIT.

Društveni prednjački ispit položili su pred župskim ispitnom komisijom Sokolske župe Split sledeća braća: Bešker Ivo, Split; Prelovec Rade, Split; Ivanović Niko, Sutivan; Alfirević Miljenko, Kaštel Sućurac; Pavlin Mate, Kaštel Sućurac; Jerčić Ante, Kaštel Sućurac; Bonačić Luka, Milna; Grubišić Ivan, Solin; Gatare Miljenko, Dugi Rat; Belotti Darko, Supetar; Repanić Vicko, Komiža; Tomić Ante, Jesenice te sestre: Čulić Dobrila, Split; Kraljević Đordina, Split; Bačić Anuška, Hvar.

SOKOLSKO DRUŠTVO KOMIŽA

Mesno sokolsko društvo priredilo je u nedelju dne 22. maja t. g. akade-

miju na kojoj je nastupilo 120 vežbača. Akademiju su otvorila muška i ženska deca (65) s prostim praškim vežbama i muški (22) te ženski (11), naraštaj također istim vežbama. Prednjački zbor nastupio je s »Krugom« gd br. Mudroga, a članovi (11) i članice (11) s praškim vežbama. Posebno su nastupila ženska deca (12) s vežbom loptama. Na spravama su nastupili članovi (8), članice (6) i muški naraštaj (20), a prednjački zbor na ručama i preči. Sve vežbe izvedene su veoma skladno i precizno, što je izazvalo dugotrajni i oduševljeni aplavz sviju gledalaca. Akademija je u moralnom pogledu dobro uspešna dok u materijalnom slabo.

Župa Varaždin

SOKOLSKA ČETA VRATISINEC

Dne 22. maja priredila je četa Vratisinec propagandnu akademiju u susjednom selu Pekenici, kamo su članovi i naraštajci pošli su s glazbom na čelu. Na programu su bile dve pretstave i to: »Kod zubara« i »Ured«. Osim u pretstavama nastupili su članovi i naraštajci i s praškim prostim vežbama koje je pratila četna glazba. Usled ekonomske krize poset je bio slab, ali da se ipak postigne moralni uspeh, bio je ulaz na priredbe besplatan. Ovakova propaganda, izgleda, ima najviše uspeha, jer na taj način uvidi seljak moralni uspeh Sokolstva. Akademiji prisustvovali su braća iz Benice i Murskog Središta.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO ULJMA

Sokolsko društvo Uljma, priredilo je, u cilju propagande ideje Sokolstva, u nedelju 22. maja o. g. izlet u nemačko selo Sušaru, 14 km udaljeno od Uljme. Posle podne u 5 časova izveli su članovi na trgu vežbe na razboju, a uveče održana je akademija, vežbe članova i članica i pozorišni komad »Hasanaginica«. Akademija je u svakom pogledu odlično uspešna.

Na zabavi je svirao omladinski orkestar, koji je vrlo naklonjen Sokolstvu. Svirao je besplatno, što je vredno svake hvale.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGREB II

Redak primer sokolske požrtvornosti.

Danas slučajevi sokolske požrtvornosti nisu više, nažalost, tako česti, kao što su bili pre par godina. Duh požrtvornosti, po kome se ocenjuje ljubav i čvrstina vere koja veže pripadnike jedne organizacije sa ciljevima te organizacije, taj duh nije tako intenzivan kao nekada. Znamo i razloge za to. Tome nisu krivi pojedinci, nego je pojava općenita pa će joj biti i uzrok općenit. Danas se najpožrtvornije pišu — molbe, kojima se moljaka državna potpora, i apeluje na patriotizam — drugih. To više, i to pre treba istaći one retke i svetle primere požrtvornog sokolskog idealizma, ne u rečima i frazama, nego na delu.

Sokolsko društvo Zagreb II. razvilo je u nedelju 29. maja svoju sokolsku zastavu skromno, bez ceremonija, čavlića i kumstva. Tu zastavu poklonio je društvu jedan brat. Nikakav bogat »prijatelj Sokolstva«, nego član Sokola, radnik vežbač, prednjak. U današnje teško doba to nije mala stvar. A pogotovo ne kad se omeni lična žrtva toga brata. Sam siromah čovek, koga su u to vreme zadesile, pored opštih teških prilika, još drugi familijarni udarci — smrt oca, državnog činovnika, tako da je ostao jedini hranitelj porodice kroz dugo vremena — otkidao je sebi od usta kroz duge dve godine dinar po dinar, paru po paru, i poklonio je svome društvu zastavu, na kojoj je s punim pravom napisao reči: »Ni koristi ni slave.« Odbijao je svaku pomoć, i na sve navaljivanje ostale braće, nije dao da iko doprine se i najmanji prilog u tu svrhu. Kolikogod nam je žao, što nas nije počastio time, da i nama drugima dozvoli, da i mi dademo svoj skromni doprinos za našu zastavu, toliko nam je drago i ponosni smo, što u našoj sredini imamo takovog brata. Ne smem da rečem njegovo ime, jer želi ostati anonim.

Dragi brate, srdačna Ti hvala! Tvoja žrtva nije uzaludna. Veruj u to! Takav primer deluje zaraznom snagom, i svi pripadnici Tvoga društva nastoje da Te u tome slede. A društvo, u kome vlada takav duh, to društvo mora da napreduje. R. B.

Lakofletske sprave!

za sokolska društva **Odbojka!**

Specijalne sokolske cijenel

Cijenici besplatno!

M. DRUCKER

Zagreb, Ilica 39
Beograd, Knez Mihajlova 35
Pasaž Akademije Nauka

Radi svetovne krize zelo znižane cene!

RADIJOMANACIJSKO TERMALNO KOPALIŠĆE

37°C DOLENJSKE TOPLICE 37°C

ozdravi sigurno reumatizam, išijas, ženske bolesti i t.d.
Hrana (zajutrk, kosilo, večerj), kopelj in stanovanje v kopališkem domu vse skupaj Din 30—

Sezona od 1. maja do 1. oktobra

Postaja: Straža-Toplice. — Zahtevajte prospekte!

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREPŠTINA

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Brzjavni naslov: »Trikotaža« Zagreb * Telefon interurban 26-77

Izrađujem sve vrste sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kategorija našega članstva i to tačno prema propisu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike u originalnim bojama propisnih odijela nalaze se u knjizi »Organizacija Saveza SKJ«. — Zahtevajte cjenike i prospekte. — Cijene vrlo umjerene, a za tačnu i solidnu izradbu jamčim.

Sokolskom društvu u većem industrijskom mestu potrebna je **prednjačica**.

Reflektirati mogu samo učiteljice osnovnih škola za koje bi se mogao izdostvovati premeštaj. Sva potrebna razjašnjenja daje potpisano društvo. — Pismene molbe sa opisom dosadašnjeg sokolskog rada i naznakom sok. kvalifikacija uputite na

SOKOLSKO DRUŠTVO KREKA
ŽUPA TUZLA

Priporoča se najstarejša

slovenska plesarska, ličr-

eka, sobo- in črkoslikarska

delavnica

IVAN BRICELJ

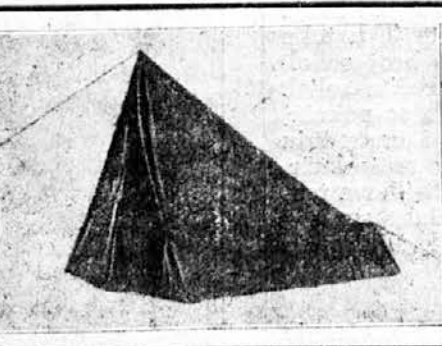
LJUBLJANA, Dunajska cesta 1

Strokovna izvršitev telovadnega

orodja. Delo solidno, cene zmerno

KLIČITE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvrsne
najsolidnije

KLIČARNA ST-DEU
LJUBLJANA-BALMATINOVA 13

ŠOTORI
za taborenja vse
oblike in velikosti

Čolni zložljivi,
leseni in motorni
Katalogi gratis!

Sporina delavnica

B. KOLB

VIŽMARJE —

ST. VID nad LJ.

Svaki trgovac, zanatlija, gazda, domaćica posetiće
XII. ljubljanski velesajam
4-13 juna 1932.

Zašto ?

Jer pruža najveći pregled svakovrsnih proizvoda, orijentaciju cena robe, povlasticu u pola cene za vožnju na železnicama, popust u vožnji parobrodima. — 700 izlagača, 40.000² izložbenog mesta. — Proizvodi celokupne industrije, pokućstvo, oficijelna izložba Poljske republike, higijenska izložba, izložba živadi, izložba ljubitelja prirode u slanu, izložba saobraćaja stranaca. — Legitimacije po Din 30— mogu da se dobiju kod svih većih novčanih zavoda i putničkih biroa. — Prenosišta osigurana. — U mesecu junu je priroda u Slovenačkoj najlepša!